

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Спеціальність 8.02020401 “Музичне мистецтво”

Інститут мистецтв

2014 – 2015 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

А.О.Таранник

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

«___»_____ 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Спеціальність 8.02020401 “Музичне мистецтво”

Інститут мистецтв

2014 – 2015 навчальний рік

Робоча програма Методологічні засади науково-педагогічних досліджень для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво», спеціальності 8.02020401 “Музичне мистецтво”. – 20 с.

Розробник: Олексюк Ольга Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Протокол від “___” вересня 2014 року № ___

Завідувач кафедри теорії та
методики музичного мистецтва _____ О.М. Олексюк
(підпис)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

ЗМІСТ:

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	5
II. Тематичний план навчальної дисципліни	6
III. Програма	7
<i>Змістовий модуль I. Методологія науки та її статус у педагогіці</i>	7
<i>Змістовий модуль II. Методологічні вимоги до результатів науково-педагогічних досліджень</i>	9
Плани семінарських занять	11
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Методологія наукових музично-педагогічних досліджень»	12
V. Завдання для самостійної роботи	13
VI. Карта самостійної роботи	14
VII. Індивідуальна науково-дослідна робота (навчальний проект)	15
VIII. Методи навчання	18
IX. Методичне забезпечення курсу	19
X. Рекомендована література	20
<i>Основна</i>	20
<i>Додаткова</i>	20

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Одним із головних показників і чинників творчого зростання молодих науковців будь-якої спеціальності є оволодіння логічним мисленням, усвідомлення наукових закономірностей, способів пояснення явищ не лише на методичному, але й методологічному рівні. Поглиблення методологічного рівня наукових досліджень визначається мірою відповідності таким вимогам, як правильність конкретного визначення стратегії дослідження, вибір і реалізація тактичних засобів методологічного аналізу, коректна категоріально-понятійна основа дослідження, формулювання і оформлення його результатів.

Курс є однією з основних дисциплін, спрямованих на становлення методологічної культури магістрів вищих навчальних закладів розрахований на активізацію самостійної творчої роботи магістрів в процесі підготовки до семінарських занять.

Програму курсу укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу з даної дисципліни, необхідне методичне забезпечення, складові й технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета курсу – сприяти розвитку наукової творчості магістрів на основі набуття методологічних знань та оволодіння методикою наукових досліджень.

Завдання курсу:

- 1) формування системи знань, які складають методологічну основу професійної компетентності магістранта;
- 2) розвиток дослідницьких здібностей;
- 3) формування умінь проведення дослідницької діяльності;
- 4) формування критичного мислення і конструктивного аналізу педагогічних ідей і концепцій, а також практичної педагогічної діяльності.

У результаті вивчення курсу студент має оволодіти знаннями про:

- мету і зміст науково-дослідницької діяльності;
- методологічні основи наукового дослідження;
- види наукових робіт;
- основні види наукового результату дослідницької роботи;
- форми публікацій результатів дослідження;
- методи теоретичного дослідження і методи емпіричного дослідження.

Студент має вміти:

- розробляти теоретико-методологічні основи наукового дослідження;
- розробляти і використовувати опитувальні методи в педагогічному дослідженні;
- виявляти наукові проблеми і суперечності в галузі теорії і практики педагогічної освіти;
- будувати логіку, організацію і проведення самостійного наукового дослідження;
- формулювати висновки наукового дослідження і кваліфіковано оформляти дослідницькі матеріали.

У результаті вивчення курсу магістрант формує такі освітні і професійні компетенції:

- здатність взаємодіяти з суспільством, колективом та окремою людиною;
- здатність контролювати, аналізувати та корелювати процес і результат навчальної діяльності, вміти організувати самостійну діяльність тощо;
- здатність використовувати нові технології навчання;
- здатність здійснювати функції викладача вищої школи;
- здатність керувати пізнавальною діяльністю студентів, забезпечувати високу якість освіти;
- здатність організувати науково-дослідну діяльність студентів, забезпечувати її ефективність;
- здатність розробляти технології педагогічного дослідження і впроваджувати отримані результати в навчальний процес.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: процес навчання та виховання студентів вищого навчального закладу в умовах реформування та модернізації системи освіти в Україні, формування особистості фахівця вищої кваліфікації.

Курс	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>2 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>2 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>72 години</i></p> <p>Тижневих годин: <i>2 год.</i></p>	<p>Шифр та назва галузі знань <i>0202 "Мистецтво"</i></p> <p>Шифр та назва спеціальності: <i>7.02020401 "Музичне мистецтво"</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>"спеціаліст"</i></p> <p>Шифр та назва спеціальності: <i>8.02020401 "Музичне мистецтво"</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>"магістр"</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: <i>1.</i></p> <p>Семестр: <i>2.</i></p> <p>Аудиторні заняття: <i>28 год.</i> з них: Лекції: <i>18 годин</i></p> <p>Семінарські заняття: <i>6 годин</i></p> <p>Індивідуальна робота: <i>4 години</i></p> <p>Модульний контроль: <i>4 год.</i></p> <p>Самостійна робота: <i>40 год.</i></p> <p>Вид контролю: <i>залік ПМК</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Лекцій	Семінарських	Індивідуальна робота	Модульна робота	Самостійна роб. Підсумковий контроль
Змістовий модуль I Методологія науки та її статус у педагогіці							
1.1.	Наука як чинник духовного розвитку суспільства	7	2				5
1.2.	Психологія і технологія наукової творчості	9	2	2			5
1.3.	Методологія педагогічної науки: структура, функції та рівні	7	2				5
1.4.	Методологічні підходи до організації і проведення науково-педагогічних досліджень	9	2		2		5
	Модульний контроль	2				2	
Разом		34	8	2	2	2	20
Змістовий модуль II Методологічні вимоги до результатів науково-педагогічних досліджень							
2.1.	Ознаки та показники результатів науково-педагогічних досліджень	8	2	2			4
2.2.	Критерії наукової новизни, ефективності і вірогідності науково-педагогічних досліджень	6	2				4
2.3.	Джерела та інформаційне забезпечення науково-педагогічних досліджень	8	2		2		4
2.4.	Загальна характеристика методів науково-педагогічних досліджень	8	2	2			4
2.5.	Особистість вченого як суб'єкта науки	6	2				4
	Модульний контроль	2				2	
Разом		38	10	4	2	2	20
Разом за навчальним планом		72	18	6	4	4	40 ПМК (залік)

ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I Методологія науки та її статус у педагогіці

Тема 1.1. Наука як чинник духовного розвитку суспільства

Наука як чинник технічного і духовного прогресу. Наука як спосіб пізнання. Принципи наукового пізнання. Наука як система знань. Наукові дослідження, їх особливості та класифікація. Характеристика процесу пізнання. Специфіка процесу наукового пізнання. Доведення: його призначення та основні елементи.

Сучасна класифікація наук. Місце педагогіки в системі суспільних наук. провідні тенденції педагогічних досліджень у системі сучасної освіти.

Основні поняття теми: наука, наукове пізнання, ідея, гіпотеза, доказ, доведення, теза, аргумент, демонстрація, судження, умовивід, поняття, категорія, аксіома, природничі науки, суспільні науки, галузі педагогічної науки.

Література основна: 4, 7.

Література додаткова: 7, 9, 11.

Тема 1.2. Психологія і технологія наукової творчості

Організація наукової творчої діяльності. Психологія наукової творчої діяльності. Робочий день науковця (планування, тривалість, продуктивність). Оргтехніка і технічні засоби наукової діяльності (персональний комп'ютер, телефон, телефакс, копіювальний апарат, підключення до міжнародної мережі Internet). Ділове спілкування (отримання інформації, дискусія). Техніка спілкування. Правила та форми ділового листування. Ділова розмова по телефону. Особистий архів (бібліотека) здобувача: реєстраційні книги, картотеки періодичних і неперіодичних документів.

Основні поняття теми: наукова творчість, робочий день, технічні засоби, техніка спілкування, ділове листування, ділова розмова, особистий архів.

Література основна: 1, 4.

Література додаткова: 5, 7, 9.

Тема 1.3. Методологія педагогічної науки: структура, функції та рівні

Методологія науки. Етапи становлення. Методологія педагогіки. Основи методології педагогічного дослідження. Філософські концепції наукового пізнання, діалектичний метод вивчення реальної дійсності. Загальна методологія науки. Функціональний, діяльнісний, системно-структурний, цілісний, особистісний, аксіологічний підходи. Конкретно-наукова методологія. Методика і техніка конкретного педагогічного дослідження. Рівні методології освіти. Загальнонауковий рівень методології освіти, конкретно-науковий та технологічний рівні методології освіти. Інтеграція наукових знань в навчальній дисципліні. Категоріально-понятійний апарат наукової дисципліни. Система наукових знань і освітні концепції.

Сучасні тенденції розвитку освіти. Гуманітаризація і гуманізація професійної освіти. Методологічні основи і організація педагогічного процесу. Рушійні сили процесу навчання. Характеристика процесу навчання як цілісної системи. Інновації в освіті.

Основні поняття теми: методологія, етапи становлення, філософські концепції, рівні методології, інтеграція, гуманітаризація, гуманізація.

Література основна: 2, 4, 6.

Література додаткова: 3, 7, 9.

Тема 1.4. Методологічні підходи до організації і проведення науково-педагогічних досліджень

Зміна методологічних орієнтирів у сучасній педагогічній науці. Актуалізація проблеми вибору методологічних підходів до організації і проведення науково-педагогічних досліджень. Загальна характеристика сучасних методологічних підходів: системного, синергетичного, цивілізаційного, культурологічного, антропологічного, феноменологічного, герменевтичного. Сутнісна характеристика та особливості практико-орієнтованих підходів до організації і проведення науково-педагогічних досліджень (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний, кваліметричний).

Основні поняття теми: методологічні орієнтири, методологічні підходи, організація і проведення науково-педагогічного дослідження, практико-орієнтовані підходи.

Література основна: 3, 5.

Література додаткова: 4, 7, 12.

Модульна контрольна робота

1. Диференціація та інтеграція як закономірні тенденції розвитку науки.
2. Диференціація, її характерні ознаки та форми прояву в науці.
3. Історичні передумови виникнення диференціації наук.
4. Інтеграція, її характерні ознаки та форми прояву в науці.
5. Механізми та умови, види і рівні інтеграції наукових знань.
6. Форми взаємодії диференційних та інтеграційних процесів у сучасній науці.
7. Інтеграційні процеси у педагогіці та освіті.
8. Організаційна структура наукових досліджень в Україні.
9. Державна система організації і управління науковими дослідженнями в Україні: керівні органи та наукові установи.
10. Організаційні сектори науки в Україні: академічний, вузівський, галузевий, виробничий.
11. Наукові товариства та їх роль у розвитку науки і популяризації наукових знань.
12. Визначення системного підходу.
13. Вплив системного підходу на послідовність наукового дослідження.
14. Особливості прояву системного аналізу в науковому дослідженні.
15. Розумова діяльність дослідника у процесі проведення дослідження.
16. Розумові операції у науковому дослідженні.
17. Мислительна діяльність як основа розумової праці дослідника.
18. Види мислення дослідника: емпіричне, аксіоматичне та діалектичне.
19. Колективний характер праці сучасного дослідника.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Методологічні вимоги до результатів науково-педагогічних досліджень

Тема 2.1. Ознаки та показники результатів науково-педагогічних досліджень

Вірогідність результатів науково-педагогічного дослідження – єдність планування, різноманітності методів та оцінки результатів. Вирахування середніх, варіацій і перевірка статистично значущої різності результатів дослідження критеріями Стюдента і Фішера. Отримання об'єктивних даних – точність визначення незалежних та залежних змінних. Порівняння результатів науково-педагогічного дослідження як вимога його надійності. Математизація та інформатизація науково-педагогічного дослідження

Основні поняття теми: вірогідність, об'єктивні дані, порівняння результатів, надійність, математизація, інформатизація.

Література основна: 1, 2, 5.

Література додаткова: 24, 30, 31.

Тема 2.2. Критерії наукової новизни, ефективності і вірогідності науково-педагогічних досліджень

Критерії наукової новизни як часовий і якісний параметр. Поняття відносної та абсолютної наукової новизни педагогічних досліджень. Класифікація рівнів наукової новизни педагогічних досліджень: рівень конкретизації, рівень доповнення, рівень перетворення, рівень прогресивності. Правила описування результатів науково-педагогічних досліджень (концепція, закономірність, методика, класифікація тощо). Правила реєстрації інновацій. Ознаки теоретичної значущості педагогічного дослідження: новизна, концептуальність, доказовість, перспективність. Критерії практичної значущості: масштаб можливого впровадження отриманих результатів, соціально-економічний ефект від впровадження результатів у практику на рівні району, області, держави в цілому.

Основні поняття теми: критерії наукової новизни, поняття, класифікація рівнів, описування результатів, реєстрація інновацій, ознаки теоретичної значущості, критерії практичної значущості.

Література основна: 6, 7.

Література додаткова: 3, 5, 8.

Тема 2.3. Джерела та інформаційне забезпечення науково-педагогічних досліджень

Бібліографія: теорія, методологія, методика. Бібліографічне знання як особливий тип наукового знання. Бібліографування як міждисциплінарний багаторівневий процес. Нова бібліографічна термінологія. Індукування документів: загальні вимоги до систематизації і предметизації. Довідково-бібліографічна та інформаційна робота на базі творів друку, які використовуються в дисертаційному дослідженні. Методика виконання бібліографічних довідок. Основні джерела інформації для проведення дослідження. Теоретичні і практичні джерела. Основні робочі інструменти дослідника. Бібліотека і робочий стіл. Основні форми ведення наукових записів. Ведення класифікаторів і каталогів. Дослідницький архів. Технічні і комп'ютерні засоби пошуку, обробки, класифікації і систематизації науково-теоретичної і суспільно-політичної інформації. Можливості сучасних телекомунікаційних засобів і інформаційних технологій. Архіви України. Підготовка і здача справ в архіви. Класифікація документів архіву. Експертиза цінності документів. Облік документів і описів в архівах. Використання документів в архівах. Допуск до архівних документів.

Основні поняття теми: бібліографія, індексування документів, джерела інформації, робочі інструменти, дослідницький архів, технічні і комп'ютерні засоби пошуку, архів України, експертиза цінності документів.

Література основна: 3, 6.

Література додаткова: 7, 9, 11.

Тема 2.4. Загальна характеристика методів науково-педагогічних досліджень

Методи наукового пізнання. Класифікація методів наукового пізнання. Емпіричні і теоретичні методи педагогічних досліджень: спостереження, інтерв'ю, анкетування, рейтинг і самооцінка, педагогічний консилиум, проведення діагностуючих контрольних робіт, експеримент, моделювання, порівняльно-історичний аналіз, монографічний метод.

Основні поняття теми: методи, емпіричні і теоретичні методи.

Література основна: 1, 3.

Література додаткова: 3,8,12.

Тема 2.5. Особистість вченого як суб'єкта науки

Особистість вченого як суб'єкта науки. Етика наукового дослідження. Ідеальна модель методологічної культури педагога-дослідника. Наукова добросовісність і етика, дискусійна культура педагога-дослідника.

Основні поняття теми: вчений, етика, педагог-дослідник.

Література основна: 4, 5, 6

Література додаткова: 24, 30, 31.

Модульна контрольна робота

1. Методи наукового пізнання. Уявлення про метод як спосіб пізнання. Категорії методів пізнання: узагальнені, загальні та часткові (спеціальні) методи.
2. Методи емпіричного дослідження: спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент.
3. Методи теоретичного дослідження: ідеалізація, формалізація, логічні та історичні методи.
4. Системний підхід і системний аналіз. Загальні відомості про систему. Зв'язки між елементами системи. Структура, характеристики та властивості систем.
5. Загальні відомості про інформацію. Поняття про інформацію. Роль інформації у науковій діяльності. Друковані носії інформації. Носії і засоби поширення інформації на основі комп'ютерної техніки. Інформаційний потенціал сучасного суспільства. Кількісні вимірники інформації.
6. Типологія наукової інформації та основні види видань. Поняття про документи як засоби фіксації наукової інформації. Первинні та вторинні документи. Опубліковані та неопубліковані документи.
7. Первинні опубліковані документи; неперіодичні, періодичні і такі що продовжуються видання.
8. Неперіодичні видання: наукова література для спеціалістів, науково-популярна, виробничо-технічна, навчальна та офіційно-документальна література, література довідково-енциклопедичного характеру.
9. Періодичні видання: наукові, науково-популярні, виробничо-технічні, масові журнали. Видання що продовжуються. 33. Нормативно-технічні документи. Патентна інформація. Депоновані рукописи. Неопубліковані документи. Особливості вторинної інформації та її пошук.
10. Призначення та види бібліотек. Бібліотечні фонди: основний і довідковий. Бібліотечні каталоги та картотеки. Види каталогів: алфавітний, систематичний і предметний, їх особливості та призначення.
11. Методика пошуку першоджерел. Спеціальні бібліографічні видання та їх роль в інформаційному пошуку. Оформлення результатів інформаційного пошуку.
12. Облік опрацьованої інформації. Складання бібліографії. Опрацювання джерел інформації. Умови ефективного опрацювання першоджерел.
13. Оформлення результатів опрацьованих першоджерел складання виписок, анотацій, конспектів.

14. Роль особистості науковця у проведенні дослідження.
15. Фактори, що визначають схильність до наукової діяльності; невдоволеність існуючим досягненням у пізнанні, допитливість, здатність до розумової праці, ерудиція, інтелект дослідника.
16. Визначення достовірності результатів дослідження. Параметричні методи порівняння результатів досліджень. Методи визначення зв'язків між факторами і явищами.
17. Складання списку літературних джерел. Послідовність складання списку. Бібліографічний опис літературного джерела.
18. Елементи бібліографічного опису. Види бібліографічних описів: короткий, розширений і повний. Розділові знаки та скорочення у бібліографічних описах.
19. Узагальнений склад бібліографічного опису.

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Модуль I. Методологія науки та її статус у педагогіці

Семінарське заняття № 1 (2 год.)

Тема 1.2. Методологія педагогічної науки: структура, функції та рівні

1. Актуальні проблеми розвитку сучасної освіти.
2. Поняття про психолого-педагогічне дослідження.
3. Джерела і умови дослідницького пошуку.
4. Системний і діяльнісний підходи у психолого-педагогічних дослідженнях.

Література основна: 1, 4.

Література додаткова: 4, 7, 12.

Модуль II. Методологічні вимоги до результатів науково-педагогічних досліджень

Семінарське заняття № 2 (2 год.)

Тема 2.1. Ознаки та показники результатів науково-педагогічних досліджень

1. Інтерпретація і апробація результатів дослідження.
2. Вимоги до логіки, методики і стилю викладу.
3. Основні види викладу результатів дослідження.

Література основна: 1, 2, 5.

Література додаткова: 7, 9, 11.

Семінарське заняття № 3 (2 год.)

Тема 2.4. Загальна характеристика методів науково-педагогічних досліджень

1. Сутність і призначення методів теоретичного дослідження.
2. Методи теоретичного аналізу і синтезу.
3. Методи абстрагування і конкретизації.
4. Метод моделювання.

Література основна: 1, 3.

Література додаткова: 24, 30, 31.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Методологічні засади науково-педагогічних досліджень»

Разом: 72 год., лекції – 18 год., семінари - 6 год., індивідуальна робота – 4 год., самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 4 год.

Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II				
Назва модуля	Методологія науки та її статус у педагогіці				Методологічні вимоги до результатів науково-педагогічних досліджень				
Кількість балів за модуль	60 балів				77 балів				
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Теми лекцій (9 балів)	Наука як чинник духовного розвитку суспільства (1 б.)	Психологія і технологія наукової творчості (1 б.)	Методологія педагогічної науки: структура, функції та рівні (1 б.)	Загальна характеристика методів науково-педагогічних досліджень (1 б.)	Ознаки та показники результатів науково-педагогічних досліджень (1 б.).	Критерії наукової новизни, ефективності і вірогідності науково-педагогічних досліджень (1 б.)	Джерела та інформаційне забезпечення науково-педагогічних досліджень (1 б.)	Загальна характеристика методів науково-педагогічних досліджень (1 б.)	Особистість вченого як суб'єкта науки (1 б.)
Теми семінарських занять (33 бали)		Методологія педагогічної науки: структура, функції та рівні (1+10 б.)			Методологічні вимоги до результатів науково-педагогічних досліджень (1+10 б.)			Загальна характеристика методів науково-педагогічних досліджень (1+10 б.)	
Теми ІНДЗ (30 балів)	30 балів								
Самостійна робота (45 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)
Види пот. контр. (50 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)				Модульна контрольна робота (25 балів)				
Підс. контр.	ПМК (залік)								

Всього – 167 балів, коефіцієнт –1,67

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Питання для самостійної роботи	Кіл-ть годин	Література	Академічний контроль	Бали
Модуль I. Методологія науки та її статус у педагогіці					
Тема 1.1	1.Сформулювати сутність поняття «наука». 2.Назвати принципи наукового пізнання. 3.Розкрити специфіку процесу наукового пізнання.	5 год	Л.о.: 4, 7. Л. д.: 7, 9, 11.	Контроль під час індивідуальних занять, підготовка повідомлень, опитування	5
Тема 1.2.	1. Схарактеризувати психологію наукової творчої діяльності. 2. Розкрити складові робочого дня науковця. 3. Назвати правила і форми ділового спілкування.	5 год	Л. о.: 1, 4. Л. д.: 3, 7, 9.	Контроль під час індивідуальних занять, підготовка повідомлень.	5
Тема 1.3.	1. Схарактеризувати структуру методологічних засад науково-педагогічних досліджень. 2. Проаналізувати сучасні тенденції розвитку педагогічної науки та освіти. 3. Розкрити специфіку рівнів методології науково-педагогічного дослідження.	5 год	Л. о.: 2, 4, 6. Л. д.: 2, 7, 10.	Контроль на семінарському занятті, підготовка повідомлень, опитування	5
Тема 1.4.	1. Обґрунтувати зміни методологічних орієнтирів у сучасній педагогічній науці. 2. Проаналізувати сучасні наукові підходи до педагогічного дослідження. 3. Показати відмінність методологічних і практико-орієнтованих підходів.	5 год	Л. о.: 3, 5. Л. д.: 4, 7, 12.	Контроль під час індивідуальних занять, підготовка повідомлень.	5
Модуль II. Методологічні вимоги до результатів науково-педагогічних досліджень					
Тема 2.1.	1. Обґрунтувати ознаки та показники результатів науково-педагогічних досліджень. 2. Назвати показники вірогідності та надійності науково-педагогічного дослідження. 3. Показати сутність порівняльного аналізу результатів науково-педагогічного дослідження.	4 год	Л. о.: 1, 2, 5. Л. д.: 24, 30, 31.	Контроль під час індивідуальних занять, підготовка повідомлень.	5
Тема 2.2.	1. Схарактеризувати критерії наукові новизни. 2. Сформулювати ознаки теоретичної значущості науково-педагогічного дослідження. 3. Прокоментувати сутність практичної значущості науково-педагогічного дослідження.	4 год	Л. о.: 6, 7. Л. д.: 3, 5, 8.	Контроль на семінарському занятті, підготовка повідомлень, опитування	5
Тема 2.3.	1. Проаналізувати основні джерела інформації для проведення науково-педагогічного дослідження. 2. Визначити можливості сучасних телекомунікаційних засобів та інформаційних технологій. 3. Показати класифікацію архівних документів.	4 год	Л. о.: 3, 6. Л. д.: 7, 9, 11.	Підготовка повідомлень. Контроль на семінарському занятті,	5
Тема 2.4	1. Схарактеризувати класифікацію методів наукового пізнання. 2. Розкрити сутність емпіричних методів науково-педагогічних досліджень. 3. Показати специфіку теоретичних методів науково-педагогічного дослідження.	4 год	Л. о.: 1, 3. Л. д.: 3,8,12.	Контроль під час індивідуальних занять, підготовка повідомлень.	5
Тема 2.5.	1. Проаналізувати етику науково-педагогічного дослідження. 2. Розкрити модель методологічної культури педагога-дослідника.	4 год	Л. о.: 4, 5, 6. Л. д.: 24, 30, 31.	Контроль під час індивідуальних занять, підготовка повідомлень.	5
	Разом	40 год			45 б.

VI. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль та теми курсу	Питання для самостійної роботи	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I. Методологія науки та її статус у педагогіці			
Тема 1.1. Особистість вченого як суб'єкта науки	1. Сформулювати сутність поняття «наука». 2. Назвати принципи наукового пізнання. 3. Розкрити специфіку процесу наукового пізнання.	Опитування	5
Тема 1.2. Методологія педагогічної науки: структура, функції та рівні	1. Схарактеризувати психологію наукової творчої діяльності. 2. Розкрити складові робочого дня науковця. 3. Назвати правила і форми ділового спілкування.	Семінарське заняття Індивідуальне заняття	5
Тема 1.3. Методологічні принципи науково-педагогічних досліджень	4. Схарактеризувати структуру методологічних засад науково-педагогічних досліджень. 5. Проаналізувати сучасні тенденції розвитку педагогічної науки та освіти. 6. Розкрити специфіку рівнів методології науково-педагогічного дослідження.	Семінарське заняття Індивідуальне заняття Підсумковий контроль	5
Тема 1.4. Загальна характеристика методів науково-педагогічних досліджень	1. Обґрунтувати зміни методологічних орієнтирів у сучасній педагогічній науці. 2. Проаналізувати сучасні наукові підходи до педагогічного дослідження. 3. Показати відмінність методологічних і практико-орієнтованих підходів.	Семінарське заняття Індивідуальне заняття Підсумковий контроль	5
Змістовий модуль II. Методологічні вимоги до результатів науково-педагогічних досліджень			
Тема 2.1. Ознаки та показники результатів науково-педагогічних досліджень	1. Обґрунтувати ознаки та показники результатів науково-педагогічних досліджень. 2. Назвати показники вірогідності та надійності науково-педагогічного дослідження. 3. Показати сутність порівняльного аналізу результатів науково-педагогічного дослідження.	Семінарське заняття Індивідуальне заняття	5
Тема 2.2. Критерії наукової новизни, ефективності і вірогідності науково-педагогічних досліджень	1. Схарактеризувати критерії наукової новизни. 2. Сформулювати ознаки теоретичної значущості науково-педагогічного дослідження. 3. Прокоментувати сутність практичної значущості науково-педагогічного дослідження.	Опитування Індивідуальне завдання	5
Тема 2.3. Джерела та інформаційне забезпечення науково-педагогічних досліджень	1. Проаналізувати основні джерела інформації для проведення науково-педагогічного дослідження. 2. Визначити можливості сучасних телекомунікаційних засобів та інформаційних технологій. 3. Показати класифікацію архівних документів.	Опитування Підсумковий контроль	5
Тема 2.4. Загальна характеристика методів науково-педагогічних досліджень	1. Схарактеризувати класифікацію методів наукового пізнання. 2. Розкрити сутність емпіричних методів науково-педагогічних досліджень. 3. Показати специфіку теоретичних методів науково-педагогічного дослідження.	Семінарське заняття Індивідуальне заняття	5
Тема 2.5. Особистість вченого як суб'єкта науки	1. Проаналізувати етику науково-педагогічного дослідження. 2. Розкрити модель методологічної культури педагога-дослідника.	Семінарське заняття Індивідуальне заняття Підсумковий контроль	5
	Разом		45 б.

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА (навчальний проект)

Індивідуальна науково-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу з навчальної дисципліни.

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Методологічні засади науково-педагогічних досліджень» – це вид науково-дослідної роботи, що містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, що виконується на основі знань, умінь та навичок, набутих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює кілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- ✓ повідомлення з теми, рекомендованої викладачем ;
- ✓ науково-педагогічне дослідження у вигляді реферату.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, що враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Методологічні засади науково-педагогічних досліджень».

Критерії оцінювання ІНДЗ (науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	10 балів
2.	Складання плану реферату	1 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 балів
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	1 бал
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	6 балів
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	2 бали
Разом		30 балів

Шкала оцінювання ІНДЗ (науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	25-30	Відмінно
Достатній	16-24	Добре
Середній	10-15	Задовільно
Низький	0-9	Незадовільно

Оцінка ІНДЗ є обов'язковим балом, що враховується при підсумковому оцінюванні наукових досягнень студентів з навчальної дисципліни «Методологічні засади науково-педагогічних досліджень». Студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТИВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ (ІНДЗ)

1. Наука як продуктивна сила суспільства.
2. Формування вченого як особистості та режим його праці.
3. Основні психологічні якості педагога-дослідника.
4. Особливості організації науково-педагогічного дослідження.
5. Інформаційна база науково-педагогічного дослідження.
6. Структурні компоненти методологічних засад науково-педагогічного дослідження.
7. Теорія та методологія науково-педагогічного дослідження: спільне та відмінне поняття.
8. Синергетичний підхід у науково-педагогічному дослідженні.
9. Особистісно-орієнтований підхід у науково-педагогічному дослідженні.
10. Компетентнісний підхід у науково-педагогічному дослідженні.
11. Діяльнісний підхід у науково-педагогічному дослідженні.
12. Критерії ефективності науково-педагогічного дослідження.
13. Критерії надійності науково-педагогічного дослідження.
14. Ознаки перспективності науково-педагогічного дослідження.
15. Показники концептуальності науково-педагогічного дослідження.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Методологічні засади науково-педагогічних досліджень». Магістр може набрати максимальну сумарну кількість балів за ІНДЗ – 6 балів.

РОЗРАХУНОК РЕЙТИНГОВИХ БАЛІВ ЗА ВИДАМИ ПОТОЧНОГО (МОДУЛЬНОГО) КОНТРОЛЮ

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	9	9
2.	Відвідування семінарських занять	1	3	3
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	9	45
4.	ІНДЗ	30	30	30
6.	Робота на семінарському занятті: доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії	10	3	30
8.	Модульна контрольна робота	25	2	50
	Підсумковий рейтинговий бал		167	

Коефіцієнт – 1,67

Навчальні досягнення з дисципліни «Методологічні засади науково-педагогічних досліджень» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, в якій зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення в національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблиці.

У процесі оцінювання навчальних робіт застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, співбесіда, ПМК.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове опитування ; підсумкове письмове опитування.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Оцінка у балах	Оцінка за нац-ою шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
82-89	Добре	B	Дуже добре ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
69-74	Задовільно	D	Задовільно ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
60-68		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у таблиці.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

**Розподіл балів, що присвоюються протягом
вивчення дисципліни «Методологічні засади науково-педагогічних досліджень»**

МОДУЛІ									Індивідуальна робота	Модульні контрольні роботи
Змістовий модуль I (семінари, індивідуальне заняття, самостійна робота)				Змістовий модуль II (семінари, індивідуальне заняття, самостійна робота)					ЗМ I, ЗМ II	ЗМ I, ЗМ II
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	30	50
6	17	6	6	17	6	6	17	6		

Разом: 167 балів

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна) семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Методологічні засади науково-педагогічних досліджень»

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. – 2-е вид., перероблене і доповнене. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 208 с.
2. Майборода В.К. Попередній розгляд дисертацій та їх захист у спеціалізованій вченій раді: Навч. посібник. 2-е вид., доопрацьоване / За ред. В.І.Лугового, д.п.н., проф., академіка НАПН України, 2010. – 150.
3. Образцов П.И. Методы и методология психолого-педагогического исследования. – СПб.: Питер, 2004. – 268 с.
4. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). – К.: Освіта України, 2008. – 274 с.
5. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навч. посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 360 с.
6. Свирская Л.В. Методика ведения педагогических наблюдений. – СПб.: Образовательные проекты; М.: ЛИНКА-ПРЕСС, 2010. – 144 с.
7. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підручник. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 317 с.

Додаткова

1. Березина В.Г. Стика и культура научной работы: Несколько слов молодым исследователям, вступающим в науку / Санкт-Петербургский гос. ун-т.: СПб, 1999.
2. Веселаго В.Г. Система распространения библиографической информации по электронным сетям (служба ИНФОРМАГ) // Библиотеки и ассоциации в меняющемся мире: новые технологии и новые формы сотрудничества: Матер. 5 Междунар. конф. “Крым – 98” – Судак. – 1998. – Т.1. – С.243-247.
3. Вороблий К.Г. Організація роботи наукового працівника. Методика і техніка. – 3-е вид. – К.: Наук. думка, 1969.
4. Гриханов Ю. Что нужно знать каждому о библиотеке. – М.: Кинга, 1977.
5. Гроссман Ю.М., Кутик В.Н. Справочник научного работника. – 2-е изд., перераб. и доп. – Львов: Вища школа, 1983.
6. Гецов Г.Г. Работа с книгой: рациональные приемы. – М.: Книга, 1984.
7. Мазель Л. Музыказнание и достижения других наук // Советская музыка. – 1974. - №4. – С. 24-35.
8. Методологические проблемы музыказнания. – Сб. статей. – М.: Музыка, 1987.
9. Медушевский В. Какая наука нужна музыкальной культуре // Советская музыка. – 1977. - №12. – С. 78-84.
10. Современные методы исследования в музыковедении. – Сб. ст. / ГМПИ им. Гнесиных. – Вып. 31. – М., 1997.
11. Шепелев В.Д. Інформаційний пошук документів “Музичної україніки” та їх ведення до наукового й культурного обігу // Бібліотечно-бібліографічні класифікації та інформаційно-пошукові системи. – К., 1995. – С.91-92.
12. Шульгіна В.Д. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського як інформаційне джерело RISM // Інформаційна діяльність ннакових бібліотек. – К., 1998. – С. 289-291.
13. Язык и стиль научного изложения. – Сб. ст. / Отв. Ред. М.Я. Цвиллиг. – М.: Наука, 1983